

form paa et af Skolens Omraader kan gribe forstyrrende og skadeligt ind paa andre. Det er efter min Mening Tilfældet med den Skolelov, vi fik i 1903; den kan være meget god for dem, der fik Gavn af den, men det er en Lov, som har øvet sin skadelige Indflydelse paa Folkeskolen adskillige Steder, hvor denne Lov blev gennemført paa den Maade, at f. Eks. $\frac{1}{3}$ af Folkeskolens Elever gik over i Melleskolen. Det betød, at man tog de bedste Elever ud af Folkeskolen; det var, som om Blomsten blev kappet af; de bedst begavede Elever, dem, som kom fra de økonomisk bedst stillede Hjem, gav man en bedre Undervisning end de andre, bedre Lokaler, bedre Materiel og de bedste Lærere, man kunde skaffe. Derved sank Folkeskolen ned paa saadanne Steder og fik mere og mere Karakteren af at være en Fattigskole. Derfor, siger jeg, er saadanne stykkevise Reformers uheldige, forsaavidt de kommer til at gribe forstyrrende og skadeligt ind paa andre af Skolens Omraader end netop det Omraade, man reformerer paa. Jeg er derfor glad ved, at vi nu kan naa frem til en samlet Overvejelse af vort Skolevæsen. Det har for øvrigt ogsaa vist sig, at den stykkevise Reforms Vej ikke er farbar. Vi har prøvet det f. Eks. med Skoletilsynet. Daværende Kultusminister Appel fremsatte et Lovforslag om Skoletilsyn; det kunde ikke føres igennem. Vi har haft Forslag fra Enevold Sørensen, da han var Kultusminister, om en forbedret Læreruddannelse, altsaa ogsaa en stykkevis Reform; den kunde heller ikke gennemføres. Altsaa, den stykkevise Reforms Vej er ikke farbar. Det har vist sig, at vi her er strandet adskillige Gange. Nu skal hele Skolevæsenet tages op til samlet Overvejelse. Det forekommer mig, at et Lands Skolevæsen bør være en Helhed, saaledes at der virkelig kan være en Overgang fra det ene Led til det andet, det skal ikke være et stykkevis Skolevæsen, hvor hvert Stykke omfatter enkelte Dele og enkelte Klasser af Befolkningen. Men naturligvis maa Hovedvægten lægges paa det, som er Hovedsagen, nemlig Folkeskolen, saaledes at den bliver Grundskolen, fra hvilken den højere og den anden Undervisning kan tage sin Udgang. Vi lever endnu, hvad vor Folkeskole angaar, væsentlig paa den

gamle Skoleanordning af 1814. Det var en Skoleanordning, som var ganske fortrinlig for sin Tid, den var vidtskuende, ja, den var endda langt forud for sin Tid, og jeg tror, at det var et Held for den, at det ærede Medlem fra Assens den Gang ikke var til, for havde han været det, vilde han sikkert have været en skarp Modstander og have talt skarpt og haardt mod denne Anordning, som har været saa udmærket, synes det mig, for hele vort Lands og vort Folks senere Udvikling. Men hvor god denne gamle Anordning end er, passer den selvfølgelig ikke nu 100 Aar efter. Der er ikke saa ganske faa Omraader, hvor den trænger til en Revision, og denne Revision haaber jeg vil komme igennem dette Forslag, som maatte blive fremsat af den paatænkte Skolekommission.

Kommissionens Arbejde vil falde i 3 Hoveddele, en pædagogisk Afdeling, en økonomisk og en administrativ. Hvad det pædagogiske angaar, vil det selvfølgelig komme til at dreje sig om Undervisningen og Opdragelsen i al Almindelighed. Det maa her slaas fast, at ethvert Barn i vort Land har en uomtvistelig Ret til at faa Undervisning og Opdragelse. Men videre maa der sørges for, at Barnet ogsaa kan faa Mad og Klæder, der maa sørges for dets Renlighed, og der maa træffes hygiejniske Foranstaltninger af Hensyn til dets Sundhedstilstand. Skolen har sin første og største Opgave i at sørge for Barnet baade aandeligt og materielt, forsaavidt det trænger til det, forsaavidt det kommer fra Hjem, der ikke er i Stand til at yde det den nødvendige Røgt og legemlige Pleje.

Hvad det økonomiske angaar, tror jeg, det er nødvendigt, at vi kommer ind paa en anden Ordning end den nuværende. Tidligere var det saaledes, at Kommunerne fuldstændig maatte bære Skolen. I Halvfjerdserne i forrige Aarhundrede begyndte man at gennemføre smaa Bevillinger paa Finansloven, hvorefter Staten gav et lille Tilskud til Lærerlønningerne. Saaledes var det, indtil Skoleloven af 1899 kom. Da blev der fastslaaet en anden Ordning, hvorefter Kommunerne skulde udrede Grundlønnen, medens Staten betalte Alderstillægene. Det var et stort Fremskridt, men vi maa videre ad den Vej. Det er nødvendigt, at de økonomiske Byrder ved